

Näringslivets Transportråd

– för transportköpare

2022-05-31

Transportstyrelsen
Sjö- och luftfart
sjofart@transportstyrelsen.se

Remissyttrande över omremiss av förslag till nytryck av Transportstyrelsens föreskrifter om lotsning (TSFS 2017:88) (dnr TSF 2017-149)

Näringslivets Transportråd (NTR) har tagit del av omremissen från Transportstyrelsen om lotsning (TSFS 2017:88) och lämnar ett yttrande enligt nedan. NTR är en branschorganisation för transportköpare. Medlemmar är cirka 40 industri- och handelsföretag samt branschorganisationer i Sverige. Organisationens huvudmän är Skogsindustrierna, Svensk Handel och Teknikföretagen. Flera medlemsföretag är stora transportköpare av sjöfrakt.

Sammanfattningsvis anser NTR att:

- Förslaget bör kompletteras med regler kopplade till navigationsstöd från land, även kallad landbaserad lotsning och fjärrlotsning;
- En arbetsgrupp bör kopplas till regelutveckling av lotsning för att fortsätta modernisering av lotsningen;
- Landbaserad lotsning bör införas senast 2023 för att stärka sjöfartens konkurrenskraft och flytta över mer gods till sjövägen.

Näringslivets Transportråd (NTR) välkomnar den första större översynen av föreskrifter om lotsning på 40 år. Sjöfarten är ett mycket viktigt trafikslag för svensk utrikeshandel, både import och export. Lotsningen är således en viktig funktion för Sveriges import och export och för uppfyllelsen av de transportpolitiska målen och ambitionerna om ökad överflyttning från väg till sjöfart.

NTR delar de mål Transportstyrelsen har satt upp för riskbaserade lotspliktsregler och menar att de nya reglerna medför viss förenkling och förtydligande av regelverket för lotsning. I den nationella godstransportstrategin¹ skriver regeringen att ”*Regeringen avser att fortsätta arbetet med att föreslå förenklingar i regelverken för sjöfarten. Som ett led i detta avser regeringen att se över hur ett mer riskbaserat lotspliktregelverk kan utformas för att skapa ett modernt och enhetligt regelverk, samt se över vilka tekniska och administrativa förutsättningar som finns för att effektivisera lotsningsverksamheten.*”. Åtgärderna ska göra sjöfarten och

---

¹ Effektiva, kapacitetsstarka och hållbara godstransporter – en nationell godstransportstrategi.

lotsningen mer effektiv och flexibel utan att sjösäkerheten äventyras. Det bidrar i sin tur till att sänka kostnaderna för lotstjänsten och göra sjöfarten mer attraktivt som transportmedel.

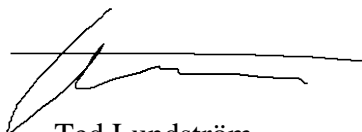
NTR:s övergripande syn är att regelverket för lotsning ska göras mer flexibelt och tydligt samtidigt som sjösäkerheten ska vara fortsatt hög.

Dominerande logistiktrender talar om stordriftsfördelar, ansamling av mycket gods till ett fåtal stråk och hamnar samt större fartyg. En förstudie², som gjorts inom ramen för Trafikverkets branschprogram Hållbar sjöfart, visar dock att ökade transportvolymerna vid en överflyttning till sjöfart till stor del kommer att fångas upp av mindre hamnar. Orsaken är att överflyttningen kommer till stånd på grund av att sjöbenet förlängs. Många mindre hamnar ligger nära godsflödenas avsändare och mottagare och därför går det att förlänga sträckorna till sjöss och minska landtransporterna. Förstudien konstaterar samtidigt att lotsning i små hamnar förknippas ofta med höga kostnader och stor tidsåtgång per transporterat ton eller enhet, vilket utgör ett hinder för utvecklingen. Kostnaderna går att hålla nere genom att tillvarata möjligheter som teknikutveckling skapar för att kunna reducera behovet av fysisk lots ombord på fartygen.

NTR anser att den största bristen i det omremitterade materialet föreligger i att frågan om navigationsstöd från land, så kallad fjärrlotsning, inte heller denna gång behandlats. Den nationella godstransportstrategin och Lighthouse-rapporten stödjer också det resonemanget. Möjligheterna till att reducera fysisk lots ombord finns idag och kommer att utvecklas vidare. Det skulle ytterligare öka kostnadseffektiviteten för alla parter att gå mot digitaliserad lotsning genom fjärrlotsning. Vidare skulle arbetsmiljön för lotsar förbättras genom att minimera den säkerhetsutmanande delen när lotsen ska ta sig ombord på fartyget, eftersom många olyckor sker då. Navigationsstöd från land skulle på ett tydligt sätt stärka sjöfartens konkurrenskraft och bidra till det politiska målet att flytta över mer gods från väg till sjöfart. Transportstyrelsen spelar en nyckelroll i sammanhanget som regelutvecklare och för att se till att fjärrlotsning implementeras så att sjöfarten fortfarande har hög säkerhetsstandard.

NTR delar Föreningen Svensk Sjöfarts åsikt i fråga om att tillsätta en grupp som kontinuerligt följer utvecklingen inom lotsning och kan initiera översyn för att anpassa reglerna och modernisera dem. NTR anser att den första frågan gruppen bör få är att ta fram krav för ökad digitalisering och automatisering så att vi kan ha en landbaserad lotsning på plats till 2023.

NÄRINGSLIVETS TRANSPORTRÅD

Ted Lundström
Ordförande

Jenni Ranhagen
VD

---

² Lighthouse (2020). *Size, specialization and flexibility – the role of ports in a sustainable transport system.*